

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.9.2011
COM(2011) 551 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

**INSTAURAREA UNUI CLIMAT DE ÎNCREDERE ÎN JUSTIȚIE LA NIVELUL UE
O NOUĂ DIMENSIUNE A FORMĂRII JUDICIARE EUROPENE**

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR

INSTAURAREA UNUI CLIMAT DE ÎNCREDERE ÎN JUSTIȚIE LA NIVELUL UE O NOUĂ DIMENSIUNE A FORMĂRII JUDICIARE EUROPENE

1. INTRODUCERE

Uniunea Europeană se bazează pe statul de drept, care îmbină dreptul Uniunii și sistemele juridice naționale. Ambele sunt aplicate de către judecătorii naționali care lucrează în cadrul diferitelor sisteme de drept și tradiții juridice. Crearea unei culturi judiciare europene care să respecte pe deplin principiul subsidiarității și independența judiciară este esențială pentru funcționarea eficientă a unui spațiu judiciar european. Formarea judiciară este un element crucial al acestui proces, întrucât consolidează încrederea reciprocă între statele membre, practicieni și cetățeni.

Obiectivul Comisiei Europene este de a permite ca jumătate din juriștii Uniunii Europene să participe la activități de formare judiciară europeană până în 2020, prin utilizarea tuturor resurselor disponibile la nivel local, național și european, în conformitate cu obiectivele programului de la Stockholm¹.

Atingerea acestui obiectiv necesită participarea și deplina colaborare a părților interesate la toate nivelurile. Este esențial ca statele membre, sistemul judiciar, instituțiile de învățământ cu profil judiciar și profesiile juridice să își sporească activitățile de formare judiciară. Având în vedere că sunt cel mai bine plasate pentru a se asigura că legislația comunitară este integrată în formarea națională, acțiunea la nivel european va completa activitățile la nivel național.

Legislația Uniunii la nivel național

Dreptul Uniunii se regăsește în activități numeroase și diverse la nivel național. Impactul acestuia asupra vieții de zi cu zi a oamenilor și întreprinderilor este ridicat. Acesta creează drepturi și obligații pe care instanțele naționale trebuie să le protejeze. Judecătorul național a devenit judecătorul de primă linie în dreptul Uniunii. Cu modificările succesive aduse tratatelor Uniunii Europene, domeniul de aplicare și impactul dreptului Uniunii a crescut, iar accesul la justiție a fost consolidat. Tratatul de la Lisabona a consolidat competențele Uniunii, în special în domeniul libertății, securității și justiției.

Încredere reciprocă pentru recunoaștere reciprocă

Principiul recunoașterii reciproce reprezintă elementul fundamental pentru cooperarea judiciară în materie civilă și penală, astfel cum sunt consacrate în articolele 67, 81 și 82 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. O bună înțelegere a diferitelor sisteme juridice naționale este necesară pentru a se asigura recunoașterea deciziilor, cooperarea între autoritățile judiciare și executarea cu celeritate a hotărârilor. Aceasta este, de asemenea, un factor primordial pentru construirea încrederii reciproce. Judecătorii naționali, la toate

¹ [JO 2010 C 115 p.01.](#)

nivelurile de competență și din toate zonele, din Sicilia până în Laponia, ar trebui să aibă un nivel adecvat de cunoaștere a legislației Uniunii și a sistemelor judiciare naționale.

Punerea în aplicare efectivă a dreptului Uniunii

Dezvoltarea legislației Uniunii trebuie să fie secundată de punerea în aplicare efectivă², care garantează securitatea juridică și o interpretare uniformă. Formarea în domeniul dreptului Uniunii a judecătorilor și a practicienilor reprezintă una dintre principalele recomandări din raportul lui Mario Monti³ referitoare la dreptul cetățenilor și al întreprinderilor de a-și apăra drepturile și la asigurarea eficienței pieței unice. În planul de acțiune întemeiat pe Programul de la Stockholm⁴ și în raportul pe 2010 privind cetățenia UE⁵, Comisia a declarat acest lucru drept o prioritate. Parlamentul European subliniază, de asemenea, că o formare judiciară adecvată contribuie în mod semnificativ la îmbunătățirea funcționării pieței interne, facilitând accesul cetățenilor la exercitarea propriilor drepturi⁶.

Un rol de sprijinire evident îndeplinit de Uniunea Europeană

Tratatul de la Lisabona⁷ a acordat Uniunii Europene competența de a „sprijini formarea profesională a magistraților și a personalului din justiție” în probleme legate de cooperarea judiciară în materie civilă și penală. Strategia Europa 2020⁸ îndeamnă la investiții eficiente în domeniul formării și la un context juridic coerent la nivel european. Comisia va valorifica aceste noi oportunități pentru a crea un cadru solid și legitim pentru formare profesională privind *acquis*-ul Uniunii.

Parlamentul European a susținut în mod constant dezvoltarea unei adevărate culturi judiciare europene drept condiție preliminară a instituirii spațiului judiciar european⁹. Consiliul European a lansat¹⁰ un apel pentru o acțiune fermă a Uniunii Europene menită să încurajeze o veritabilă cultură judiciară europeană și de aplicare a legii.

Luate împreună, aceste elemente necesită o schimbare radicală în modul de organizare a formării judiciare europene în Uniune din punct de vedere al conceptului și al dimensiunii, astfel încât să fie accesibile în mod sistematic pentru practicienii dreptului implicați în punerea în aplicare a spațiului de libertate, securitate și justiție.

În 2010, Comisia a lansat o vastă consultare a tuturor părților interesate, inclusiv Parlamentul European, statele membre, Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (REFJ) și membrii acesteia, membrii Forumului Justiție (Justice Forum)¹¹, în special Academia de Drept European (ERA), Consiliul Barourilor (Council of Bars) și Societățile Juridice din Europa (Law Societies of Europe - CCBE), Consiliul notariatelor din Uniunea Europeană (Council of the Notariats of the European Union -

² „[A Europe of results – Applying Community law](#)” („Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare”), COM(2007) 502 final.

³ M. Monti, [A new strategy for the Single Market](#) („O nouă strategie pentru piața unică”), 9 mai 2010.

⁴ [COM\(2010\) 171](#).

⁵ [COM\(2010\) 603](#).

⁶ Rezoluție privind [Judicial training – Stockholm Programme](#) („Formarea judiciară-Programul de la Stockholm”), 17 iunie 2010.

⁷ Articolul 81 alineatul (2) litera (c) și articolul 82 alineatul (1) litera (c) din [TFUE](#).

⁸ [COM\(2010\) 2020 final](#).

⁹ Raport [2010/2080\(INI\)](#).

¹⁰ A se vedea nota 1, p. 2.

¹¹ [Justice Forum](#).

CNUE), Rețeaua europeană a Consiliilor Superioare ale Magistraturii (European Network of Councils for the Judiciary - ENCJ), Rețeaua președinților Curților Supreme de Justiție ale UE, Asociația Consiliilor de Stat și instanțelor administrative supreme din Uniunea Europeană (Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union). Contribuția¹² acestora a fost utilizată pentru definirea principalelor activități și priorități.

2. O NOUĂ DINAMICĂ: FORMAREA A JUMĂTATE DIN PRACTICIENII DREPTULUI DIN UNIUNEA EUROPEANĂ PÂNĂ ÎN 2020

Există un număr mare de practicieni în domeniul dreptului în Uniunea Europeană, și anume judecători, personal al instanțelor și profesioniști în domeniul juridic de diferite categorii¹³.

Practicieni în domeniul juridic în cele 27 de state membre

Judecători	79 100
Procurori	35 032
Avocați, avocați consultanți, avocați pledanți	868 615
Personal din instanțe	351 220
Executori judecătorești	29 060
Notari	38 269
Total	1 401 296¹⁴

Formarea judiciară europeană în domeniul acquis-ului Uniunii, atât la nivel național, cât și la nivel european, este în continuare modestă. În mai 2011, 51% din judecători și procurori au declarat că nu mai participaseră până atunci la activități de formare judiciară în domeniul dreptului Uniunii sau al dreptului altui stat membru, în timp ce 74% au declarat că numărul cazurilor care implică dreptul Uniunii a crescut de-a lungul anilor. 24% din judecători și procurori nu au participat niciodată la cursuri de formare profesională privind dreptul Uniunii Europene, deoarece nu le-au fost puse la dispoziție astfel de cursuri¹⁵. Activitățile variază foarte mult de la un stat membru la altul, numărul anual de judecători sau procurori formați situându-se între 240 și 13 000. Comisia a finanțat sau cofinanțat 162 de proiecte, care cuprind aproape 26 000 de participanți în perioada 2007 - 2010.

Se acordă **prioritate judecătorilor și procurorilor**, întrucât aceștia răspund de punerea în aplicare și respectarea legislației Uniunii Europene, dar formarea judiciară este esențială, de

¹² Rezumatul constatărilor consultării pot fi găsite [aici](#).

¹³ Articolul 81 alineatul (2) litera (c) și articolul 82 alineatul (1) litera (c) din TFUE se referă în mod explicit la „personalul judecătoresc și judiciar”. Avocații reprezintă o profesie autonomă, însă fac parte integrală și necesară din activitatea judiciară și îndeplinesc un rol central în ceea ce privește punerea în aplicare a legislației Uniunii Europene. Notarii sunt mai puțin implicați în activitatea judiciară, însă în mai multe state membre, notarii dețin unele competențe în domeniul judiciar, astfel încât aceștia contribuie la punerea în aplicare a legislației UE. Ținând seama de spiritul și obiectivele dispozițiilor tratatului, este posibil ca aceste dispoziții să fie extinse pentru a îngloba aceste două profesii.

¹⁴ [European judicial systems 2010](#) („Sistemele judiciare europene”), CEPEJ, Consiliul Europei (Germania: date din 2006).

¹⁵ Date statistice preliminare; Studiul al Parlamentului European, intitulat „[Judicial training in the EU Member States](#)” („Formarea judiciară în statele membre ale UE”), care urmează să fie publicat în octombrie 2011.

asemenea, pentru alți practicieni din domeniul dreptului. Personalul Curții trebuie să acorde asistență judiciară victimelor, în conformitate cu cadrul european. Cetățenii europeni care își exercită dreptul la libera circulație se pot confrunta cu situații în care să aibă nevoie de serviciile avocaților sau ale notarilor cu un nivel ridicat de cunoaștere a legislației Uniunii. Toți practicienii în domeniul dreptului au de îndeplinit un rol pentru a asigura o participare optimă a copiilor în cadrul sistemelor judiciare¹⁶.

Formarea forțelor de poliție este la fel de importantă, iar Comisia va prezenta o comunicare la jumătatea anului 2012 privind dezvoltarea unui program de formare europeană (European Training Scheme, ETS) pentru funcționarii din poliție.

Obiectivul este de a viza toți practicienii din domeniul dreptului, indiferent că sunt judecători, procurori, personal din instanțe, avocați sau alți profesioniști din domeniul dreptului.

3. FORMARE DEDICATĂ PROFESIONIȘTILOR

O abordare practică în materie de formare judiciară europeană

Formarea judiciară europeană trebuie să fie orientată spre practică, în vederea atragerii practicienilor necesari pentru funcționarea sistemelor justiției. Aceasta ar trebui să fie relevantă pentru activitatea lor zilnică, să aibă loc în perioade scurte de timp și să utilizeze metode de învățare eficiente. În mai 2011, 19% din judecători și procurori nu participaseră la nicio sesiune de formare privind legislația Uniunii Europene, din cauza lipsei de timp¹⁷.

Formarea judiciară europeană ar trebui să cuprindă **formarea inițială și continuă**. Fiecare nou avocat ar trebui să cunoască chiar de la început dreptul Uniunii Europene. Formarea inițială, organizată înainte de ocuparea postului sau în momentul ocupării acestuia, trebuie să fie completată de învățarea pe parcursul întregii vieți, pentru a-i ajuta pe practicienii în domeniul dreptului să aibă cunoștințe la zi și să știe unde și cum pot dobândi competențe și informații noi.

Atunci când evaluează volumul de muncă al judecătorilor și procurorilor, statele membre ar trebui să analizeze **timpul** pe care aceștia îl petrec în afara instanțelor drept o investiție în **calitatea actului de justiție**.

Definirea domeniilor prioritare

În centrul formării judiciare europene ar trebui să figureze ansamblul acquis-ului Uniunii, inclusiv dreptul material și procedural, instrumentele de cooperare judiciară și jurisprudența corespunzătoare a CJUE.

În timpul consultării, părțile interesate au identificat nevoi de formare care ar putea fi considerate prioritare, în următoarele domenii de politică: dreptului mediului; dreptul civil, contractual, dreptul familiei, dreptul comercial, dreptul concurenței, dreptul proprietății intelectuale; dreptul penal (în special, punerea în aplicare a mandatului european de arestare), infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii; drepturile fundamentale și protecția

¹⁶ [COM\(2011\) 60](#).

¹⁷ A se vedea nota 15, p. 4.

datelor. De asemenea, pot fi stabilite priorități în care UE a identificat un nivel scăzut de conformitate cu unele legislații sectoriale sau în care legislația sectorială este foarte complexă și tehnică.

Comisia Europeană va lua în considerare aceste domenii prioritare atunci când va elabora programele sale financiare pentru formare.

Schimburi pe termen scurt

În afară de cunoașterea dreptului Uniunii Europene, pentru un spațiu judiciar european bazat pe încredere și pe aplicarea principiilor recunoașterii reciproce este esențial ca practicienii din domeniul dreptului să își îmbunătățească cunoștințele privind sistemele judiciare din întreaga Europă.

Schimburile reprezintă **unul dintre cele mai bune mijloace** de a obține **cunoștințe practice în materie de instrumente ale Uniunii și alte sisteme juridice, de a face schimb de experiență** și, astfel, de a spori **încrederea și înțelegerea reciprocă**.

Comisia dorește să dezvolte schimburile, **începând cu judecătorii și procurorii nou-numiți**. Schimburile ar trebui să fie organizate în timpul formării inițiale de către instituțiile naționale de formare judiciară. Încă de la început, acestea ar permite judecătorilor și procurorilor să evalueze și să se dedice pe deplin aspectului european al rolului pe care îl îndeplinesc.

*Comisia Europeană are în vedere inițierea unui **program de schimburi de experiență cu durata de două săptămâni pentru judecători și procurori**, cu începere din 2014. Obiectivul va fi ca, în final, toți judecătorii și procurorii nou-numiți (aproximativ 2 500 pe an) să participe la un schimb organizat în instituțiile naționale de formare judiciară.*

Tehnologie în sprijinul formării: Portalul european e-justiție și e-învățare

Portalul european e-justiție este un „ghișeu unic”, destinat cetățenilor, întreprinderilor și practicienilor în domeniul dreptului. El furnizează **o gamă largă de informații în 22 de limbi**, servind drept **instrument de referință în contextul formării judiciare**. Portalul va fi dezvoltat în continuare pentru a furniza informații cu privire la furnizorii de formare și la evenimente în materie de formare, pentru a se asigura un acces facil la bazele de date legislative și la materiale de formare de înaltă calitate și, de asemenea, pentru a funcționa ca **punct de plecare în ceea ce privește posibilitățile de cofinanțare** puse la dispoziție de Comisie.

Investițiile în **e-învățare** sunt necesare, de asemenea, în special pentru a răspunde constrângerilor de timp cu care se confruntă specialiștii din domeniul dreptului.

*Comisia Europeană va asigura că **portalul european e-justiție** sprijină formarea judiciară europeană.*

*Aceasta va promova dezvoltarea metodelor de învățare online (**e-învățare**) drept un instrument flexibil, pentru a ajunge la un număr mai mare de utilizatori finali.*

*Acesta va elabora **orientări practice** în ceea ce privește comportamentele de învățare specifice în mediul judiciar și **metodologiile de formare** cel mai bine adaptate, care vor include, de asemenea, **evaluarea calității și a impactului**, precum și utilizarea unor **criterii de calitate** comune și a unor indicatori comuni.*

Dezvoltarea competențelor lingvistice

Stăpânirea unei limbi străine și a terminologiei juridice în limba respectivă este importantă și trebuie să facă parte din formarea continuă a profesioniștilor din domeniul dreptului. Aceasta reprezintă o condiție prealabilă pentru stabilirea unor contacte eficiente la nivelul statelor membre, care, la rândul lor, constituie elementul fundamental pentru cooperarea judiciară.

Este esențial ca toate părțile interesate să acorde atenție formării în materie de terminologie juridică în limbi străine.

4. VALORIFICAREA STRUCTURILOR ȘI A REȚELELOR EXISTENTE

Formarea a jumătate dintre practicienii din domeniul dreptului din Uniunea Europeană până în 2020 reprezintă o provocare comună. Acest aspect va fi cel mai bine abordat prin valorificarea **punctelor forte și a experiențelor structurilor existente, ale actorilor din domeniu și ale rețelelor, atât naționale, cât și europene**. În acest context și pentru a garanta respectarea necesară a independenței judiciare și auto-organizarea asociațiilor profesionale ale avocaților, notarilor și executorilor judecătorești, nu ar fi oportună crearea unei structuri de monopol la nivel european.

Cea mai bună opțiune este de a **sprijini dezvoltarea de activități de formare judiciară europeană de către toate părțile interesate**, asigurând, în același timp, că acest cadru îndeplinește nevoile tuturor actorilor, promovează sinergiile și îmbunătățirea rezultatelor formării.

Valorificarea punctelor forte existente la nivel național

Există deja o mare capacitate de formare **în statele membre**, care poartă principala responsabilitate pentru **calitatea și gradul de formare judiciară**. În 17 state membre există școli judiciare care se ocupă cu formarea inițială și continuă. În alte state membre, formarea este organizată de Ministerul Justiției, Consiliul pentru sistemul judiciar sau serviciile instanțelor. Asociațiile barourilor sau notarilor stabilesc cerințe naționale pentru formarea continuă a membrilor acestora și organizează activități de formare.

Structurile existente la nivel național, regional și local sunt esențiale pentru a se asigura că activitățile de formare includ sesiuni de formare privind dreptul și procedurile Uniunii Europene și pentru a spori frecvența, eficiența și impactul acestora asupra activității curente.

În 2001, École Nationale de la Magistrature (Franța), Centro de Estudos Judiciários (Portugalia) și Escuela Judicial del Consejo General del Poder Judicial (Spania) au inițiat o cooperare strânsă, care includea schimburi de judecători și procurori nou-numiți, în activități de formare desfășurate în aceste trei țări, axate pe legislația Uniunii în domenii conexe și pe propriile sisteme juridice naționale. De atunci, această activitate s-a desfășurat fără întreruperi, fiind extinsă prin participarea altor instituții de formare; în 2010, când numărul țărilor participante ajunsese deja la 13 țări, această activitate a fost integrată în EJTN.

Timp de mai mulți ani, asociațiile barourilor din Perpignan și Barcelona au organizat seminarii comune anuale pentru discutarea dificultăților recurente în punerea în aplicare a cadrului juridic al Uniunii, în cazurile transfrontaliere.

Formarea inițială nu există în toate statele membre. În mai 2011, 43% din judecători și procurori au declarat că nu au studiat, în timpul studiilor de drept universitare, dreptul Uniunii, Convenția europeană a drepturilor omului sau legislația altui stat membru și 63% nu au beneficiat de formare inițială în dreptul Uniunii înainte de preluarea funcțiilor lor¹⁸. Cu toate acestea, noii practicieni din domeniul dreptului ar trebui să aibă suficiente **cunoștințe** privind instrumentele de cooperare judiciară ale Uniunii și să dobândească **deprinderile** de a face trimitere în mod constant la jurisprudența europeană, de a verifica transpunerea la nivel național și de a recurge la procedura Curții de Justiție a Uniunii Europene privind pronunțarea unei hotărâri preliminare.

Formarea continuă este disponibilă în toate statele membre, dar nu este întotdeauna obligatorie. Formarea continuă nu include întotdeauna acquis-ul Uniunii și instrumentele de cooperare judiciară.

Formarea profesională în domeniul acquis-ului Uniunii ar trebui să fie integrată în mod sistematic în formarea inițială a practicienilor din domeniul dreptului, care să reflecte modul în care legislația națională interacționează cu legislația Uniunii și în care le influențează activitatea practică de zi cu zi.

*Comisia Europeană face apel la statele membre și la profesiile juridice să asigure că **practicienii în domeniul dreptului, în special judecătorii și procurorii, beneficiază, pe parcursul carierei lor, de cel puțin o săptămână de formare în materie de acquis și instrumente ale Uniunii.***

*Comisia Europeană urmărește să **consolideze cooperarea între părțile interesate și să încurajeze activ consorțiile sau grupurile regionale ale școlilor judiciare naționale să dezvolte acțiuni comune de formare.***

Valorificarea punctelor forte existente la nivel european

Furnizorii actuali de formare judiciară și rețelele europene de practicieni în domeniul dreptului oferă un instrument eficace de natură să asigure o creștere semnificativă a formării judiciare europene. Totuși, este necesar în continuare să se elimine lacunele existente în ceea ce privește conținutul formării, frecvența activităților și numărul de participanți.

¹⁸ A se vedea nota 15, pagina 4.

Rolul organizațiilor profesionale la nivel european

Asociațiile europene ale profesiilor juridice precum CCBE, CNUE, ENCJ, Rețeaua de Președinți ai Curților Supreme de Justiție (*Network of Presidents of Supreme Judicial Courts*), Forumul Judecătorilor Uniunii Europene pentru Mediu (*European Union Forum of Judges for the Environment*) etc. au un rol de coordonare important.

Aceste asociații sunt parteneri-cheie pentru promovarea formării judiciare europene, evaluarea relevanței conținutului și metodologiilor formării, diseminarea informațiilor privind resursele disponibile în materie de formare și asigurarea unei mai bune asimilări.

Organizațiile profesionale europene în domeniul dreptului ar trebui să dezvolte în continuare activitățile și programele de formare comune și ar trebui să facă schimb de bune practici cu membrii lor. Participarea lor în continuare la formarea judiciară europeană este esențială.

Acțiunile ERA și a altor furnizori de cursuri de formare la nivel european

Furnizorii de formare judiciară la nivel european sunt bine plasați pentru a oferi cursuri de formare pentru participanți de diferite naționalități.

ERA¹⁹ oferă cursuri de formare profesională continuă pentru practicienii în domeniul dreptului (1 303 practicieni formați în 2010). Aceasta beneficiază de o experiență amplă în organizarea cu succes de seminarii privind dreptul Uniunii pentru participanți multiculturali. ERA are un rol important, de exemplu, să dezvolte formarea judiciară în țările în curs de aderare și în țările candidate.

ERA organizează cursuri de vară în materie de justiție penală europeană pentru judecători, procurori și avocați ai apărării din toate statele membre, folosind metode active, inclusiv instrumente informatice, în vederea formării participanților în utilizarea instrumentelor de cooperare judiciară în cauzele transfrontaliere în materie de justiție penală.

Alte organisme de formare europene care includ, printre activitățile lor, formarea practicienilor în domeniul dreptului sunt: *European Centre for Judges and Lawyers of the European Institute of Public Administration* (EIPA) (Centrul European pentru judecători și avocați al Institutului European de Administrație Publică), *European University Institute of Firenze* (EUI) (Institutul Universitar European din Florența), *College of Europe* (Colegiul Europei) etc.

Comisia Europeană va colabora cu ERA și organismele europene de formare judiciară europeană, luând în considerare contribuțiile din sectorul public și privat, pentru a asigura punerea la dispoziție a unei formări de înaltă calitate pentru un număr mai mare de specialiști în domeniul dreptului.

¹⁹ [ERA](#) (Europäische Rechts Akademie - Academia Europeană de Drept).

Rețeaua europeană de formare judiciară

EJTN²⁰ este rețeaua structurilor naționale de formare judiciară națională și ERA. EJTN coordonează acțiunile acestora, face schimb de cele mai bune practici, dezvoltă programe de formare comune pentru **judcători și procurori** în scopul utilizării la nivel național și organizează seminarii în care utilizează metode active de formare. Aproape 2 000 de judecători, procurori și formatori participă în fiecare an la activitățile acesteia. Între 2005 și 2010, EJTN a organizat **schimburi la nivelul instanțelor** pentru 2 175 judecători și procurori, oferind practicienilor cu experiență posibilitatea de a face schimb de cele mai bune practici și soluții.

EJTN ar trebui să se angajeze **să consolideze sustenabilitatea structurii sale și să dezvolte o strategie prin care să ajungă la un număr mai mare de practicieni în domeniul dreptului din mai multe state membre**. EJTN ar trebui să consolideze ceea ce s-a realizat până în prezent și să extindă cele realizate prin sprijinirea formatorilor la nivel național și local; prin organizarea de activități de formare, în parteneriat cu școli judiciare; prin dezvoltarea modulelor de formare, inclusiv a modulelor de învățare electronică (e-Learning) și prin eforturi de a obține excelența în metodologii de formare. EJTN poate fi, de asemenea, un agent al schimbării prin asigurarea faptului că proiectele prezentate de **consorțiile structurilor naționale** în vederea cofinanțării la nivel european îndeplinesc criteriile și sunt de înaltă calitate.

EJTN ar trebui să ajungă la 1 200 de schimburi pe an la nivelul instanțelor.

Toate statele membre ar trebui să se angajeze să își consolideze contribuția financiară și participarea structurilor naționale de formare judiciară la EJTN, pentru a asigura că are capacitatea de a îndeplini un rol activ.

Cu condiția ca EJTN să demonstreze o capacitate consolidată de a organiza și coordona activitățile de formare judiciară, Comisia Europeană va lua în considerare acordarea unui sprijin mai intens.

5. COMISIA EUROPEANĂ - UN PARTENER ACTIV

Comisia va fi un **partener activ** al statelor membre pentru a atinge obiective ambițioase privind formarea practicienilor în domeniul dreptului. Comisia va aduce un plus de valoare la activitățile desfășurate de structurile naționale de formare prin acțiuni concrete de îmbunătățire a cantității, calității și impactului, precum și prin acțiuni complementare în cadrul schemei europene de formare judiciară, care vor include sesiuni de formare, schimburi transfrontaliere și măsuri complementare.

5.1. Elaborarea unor strategii noi de extindere

Parteneriatele public-privat

Formarea nu este prerogativa sectorului public, după cum o demonstrează activitățile asociațiilor de barouri în această privință. Parteneriatele public-privat pot da naștere unor mijloace suplimentare de răspuns la provocările unui spațiu judiciar european în continuă schimbare. Prin dispoziții comune noi, care ar valorifica bunele practici, ar fi posibil să se

²⁰ [EJTN](#). (*European Judicial Training Network – Rețeaua Europeană de Formare Judiciară*).

organizeze activități de formare suplimentare, în același timp asigurându-se că independența publicului-țintă nu ar fi afectată. Ar putea fi incluse formarea lingvistică și învățarea online (e-Learning).

De exemplu, Asociația barourilor din Finlanda organizează cursuri de formare pentru avocați, judecători și procurori în domeniul juridic, în colaborare cu universitățile din Turku, Helsinki și Laponia, precum și cu Ministerul de Justiție.

Organisme precum ERA ar putea avea un rol esențial în promovarea cooperării între sectorul public și cel privat.

Parlamentul European a sprijinit întotdeauna cooperarea cu universitățile. Comisia ar putea promova în viitor „parteneriatele în domeniul cunoașterii” între universități, școli judiciare și asociațiile barourilor, astfel cum se recomandă în Strategia Europa 2020²¹. Proiectul-pilot aflat în derulare²², care reunește întreprinderi și instituții de formare, va permite extragerea unor concluzii pe baza cărora să se conceapă și să se furnizeze noi programe de formare și cursuri, să se dezvolte metode inovative de formare și să se faciliteze fluxul cunoștințelor între învățământul superior și sectorul privat.

Institutul de Drept European²³ (European Law Institute) va reuni cadre universitare și practicieni în domeniul dreptului în cadrul unor proiecte de cercetare cu aplicații practice. Prin urmare, acesta poate oferi informații utile cu privire la subiectele ce urmează a fi acoperite de către instituțiile de formare pentru a contribui la eliminarea lacunelor.

Comisia Europeană intenționează să încurajeze dezvoltarea de noi parteneriate public-privat în vederea dezvoltării unor soluții de formare inovatoare.

Recunoașterea reciprocă a activităților de formare

Ar trebui avute în vedere crearea de sisteme pe baza cărora formarea urmată în alt stat membru să fie validată în propria țară de origine. Un exemplu în acest sens este parteneriatul dintre barourile din Franța, Luxemburg și Belgia: membrii acestora pot participa la activități comune, care sunt incluse în obligațiile acestora în materie de formare anuală.

Valorificarea experienței

Cunoștințele și competențele dobândite în alte domenii de formare profesională trebuie valorificate în cadrul formării judiciare. În acest fel, se poate evita dublarea eforturilor și se poate promova reutilizarea produselor calitative în materie de formare.

Comisia Europeană ar putea organiza o reuniune anuală cu participarea tuturor profesiilor din domeniul dreptului pentru a dezvolta perspective noi privind activitățile și pentru a facilita schimburile de bune practici.

²¹ „Alianțele cunoașterii” sau „parteneriatele”, sunt promovate de comunicarea [Innovation Union Communication](#) („O Uniune a inovării”) din 2010, una dintre inițiativele-pilot ale strategiei Europa 2020.

²² [Pilot project for the development of knowledge partnerships](#) („Proiect-pilot pentru dezvoltarea parteneriatelor în domeniul cunoașterii”).

²³ [European Law Institute](#).

5.2. Furnizarea de sprijin financiar

În perioada 2007 – 2010, formarea judiciară europeană a fost susținută prin finanțarea sau cofinanțarea proiectelor în valoare totală de 35,5 milioane EUR. Până în prezent, finanțarea a facilitat formarea în fiecare an a 4 000 – 9 000 de practicieni în domeniul dreptului. Totuși, acest număr nu este suficient, având în vedere dimensiunea publicului țintă și necesitatea de a-i oferi informații la zi privind acquis-ul Uniunii.

Pentru a ajunge la cât mai mulți practicieni în domeniul dreptului și pentru a valorifica atuurile tuturor părților interesate, o finanțare suplimentară va produce o schimbare în ceea ce privește amploarea și volumul activităților care pot fi sprijinite.

În cadrul financiar actual, Comisia va încuraja formarea judiciară europeană prin consolidarea acesteia, considerată o **prioritate** în programele de lucru existente și prin utilizarea tuturor instrumentelor posibile pentru **creșterea sprijinului financiar**. Comisia va încuraja în mod activ, în special prin **granturile** oferite, dezvoltarea formării profesionale în domeniul acquis-ului Uniunii și al sistemelor judiciare naționale²⁴, beneficiarii cursurilor de formare fiind practicienii din mai multe state membre. Criteriile de atribuire se vor concentra asupra dezvoltării unor proiecte orientate spre practică, de mare amploare și pe termen lung, care utilizează metode de formare activă, produce rezultate durabile și se adresează unui public-țintă numeros. De asemenea, Comisia va pune la dispoziție module de formare privind acquis-ul Uniunii, precum cele dezvoltate cu succes cu privire la legislația UE în materie de mediu.

În plus, Comisia lucrează la îmbunătățirea coerenței și stabilității cererilor sale de propuneri, pentru a facilita promotorilor de proiecte un **acces mai ușor la fondurile europene**. Comisia **evaluează modul în care poate promova participarea** la proiecte de formare judiciară europeană a **Croației**²⁵, a **țărilor candidate, potențial candidate și a țărilor vizate de politica de vecinătate**.

Comisia Europeană își va concentra fondurile pe formare în cadrul programelor existente pentru a sprijini proiecte de mare calitate în domeniul formării judiciare europene, cu un impact european sporit.

În contextul noului cadru financiar plurianual, formarea judiciară europeană ar trebui să reprezinte o prioritate majoră pentru sprijinirea formării a peste 20 000 de practicieni în domeniul dreptului în fiecare an, până în 2020.

6. CONCLUZIE

Îmbunătățirea formării judiciare europene este esențială pentru construirea unui spațiu european de justiție în beneficiul cetățenilor și al întreprinderilor. Comisia Europeană dorește să dea o nouă dimensiune formării judiciare europene formarea prin valorificarea activităților care au dat rezultate a posibilităților create de Tratatul de la Lisabona.

Viitorul program de formare europeană se va întemeia pe acțiunile întreprinse de:

²⁴ Vor fi luate în considerare cererile notarilor, dacă acestea se referă la acquis-ul Uniunii Europene în domeniile în care notarii desfășoară activități judiciare.

²⁵ [European Council of 24 June 2011](#) (Consiliul European de la Bruxelles, 24 iunie 2011).

1. **statele membre:** valorificarea punctelor forte existente pentru stimularea activităților de formare realizate de către școlile judiciare sau de profesiile juridice în domeniul acquis-ului Uniunii Europene;
2. **partenerii la nivel european:** consolidarea cooperării lor, creșterea numărului de activități și de schimburi, fie prin intermediul organizațiilor profesionale la nivel european, al furnizorilor de formare profesională fie prin EJTN;
3. **Comisia Europeană:** creșterea sprijinului financiar pe care îl acordă proiectelor în domeniul formării profesionale de calitate, promovării consorțiilor de școli judiciare, cu scopul de a ajunge la un număr de 20 000 de practicieni în domeniul dreptului formați anual la nivel european până în 2020, precum și creșterea sprijinului financiar menit să stimuleze folosirea tehnologiilor moderne și, în special, a portalului european e-justiție.

Este necesar un angajament ferm, astfel încât să se asigure că formarea judiciară atinge nivelul de excelență impus de o reală cultură judiciară europeană. Comisia Europeană invită toți actorii să ia măsurile adecvate: să aloce bugetele aferente, să se prevadă un calendar disponibil, să se creeze stimulente și să se ia angajamente.

Comisia Europeană preconizează că prin combinarea acestor acțiuni ambițioase s-ar ajunge la mai mult de 700 000 de practicieni în domeniul dreptului care participă la cel puțin o sesiune de formare judiciară europeană sau la schimb de experiență până în 2020.